

09

Till
Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd
2015-12-17

Plan för säkra och trygga skolvägar i Stockholms stad

Remiss från trafikkontoret, dnr T2015-02541

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från trafikkontoret.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Marie Janemar
avdelningschef

Sammanfattning

Trafikkontoret har remitterat ”Plan för säkra och trygga skolvägar i Stockholms stad”. Syftet med planen är att skapa trygga och säkra trafikmiljöer i skolornas närhet samt att resor till/från skolan i högre grad ska ske utan bil.

Förvaltningen instämmer i trafikkontorets bedömningar avseende fokus och syfte och anser att slutsatserna är relevanta. Trafikkontorets förslag till mål samt åtgärder för säkerställande av målen är också en bra utgångspunkt för det fortsatta utvecklingsarbetet. Stadsdelsförvaltningen kan i detta arbete bidra till att målen uppnås genom att upprätthålla drift och underhåll av stadsdelsmiljön som främjar möjligheterna att röra sig inom stadsdelsområdet till fots eller med cykel på ett tryggt sätt. Det ska vara en central utgångspunkt vid förvaltningens skötselplanering att gång- och cykelstråken ska vara trafiksäkra, väl belysta, överblickbara från omgivningen samt upplevas som trygga. Förvaltningen vill också understryka vikten av att tillgänglighetsaspekterna beaktas i den fysiska planeringen av infrastrukturen.

Ärendets beredning

Detta ärende har utarbetats inom strategiska avdelningen.

Bakgrund

År 2013 beslutade kommunfullmäktige om en ”Framkomlighetsstrategi för Stockholms stad”, där beskrivs hur fler människor och mer gods ska kunna transporteras inom vårt existerande väg- och gatunät. För att kunna uppfylla framkomlighetsstrategin är det viktigt att arbeta med nästa generations attityder och resebeteende i tidig ålder. Planen för säkra och trygga skolvägar är en del av konkretiseringen av framkomlighetsstrategin och en fördjupning av ”Trafiksäkerhetsprogram för Stockholms stad”.

I Stockholms stads budget för 2015 underströks att särskild vikt ska läggas vid trafiksäkerhetsarbetet vid skolorna inom staden så att andelen barn som kan gå och cykla säkert till skolan ökar. Trafikkontoret fick även ett uppdrag i 2014 års budget att ta fram en plan för säkra och trygga skolvägar.

Sammanfattning av remissen

Trafikkontoret har remitterat ”Plan för säkra och trygga skolvägar i Stockholms stad”. Syftet med planen är att skapa trygga och säkra trafikmiljöer i skolornas närhet samt att resor till/från skolan i högre grad ska ske utan bil.

Andelen barn som går och cyklar till skolan har minskat de senaste decennierna och allt fler vuxna skjutsar sina barn i bil till skolan och fritidsaktiviteter. Trafikmiljön runt skolorna är inte byggd för att hantera den stora mängden biltrafik, vilket leder till en rörig trafiksituation vid många av stadens skolor och skapar otrygghet.

Planen innehåller tre övergripande mål för att skapa säkra och trygga skolvägar, en handlingsplan för åren 2015-2020 samt riktlinjer för utformning av den fysiska miljön kring skolor. Riktlinjerna för åtgärder och utformning vid stadens skolor har tagits fram gemensamt av berörda förvaltningar. Riktlinjerna är ett stöd för framtida planering och ombyggnad av trafikmiljöer runt skolor samt vid bedömning av hur säkra och trygga de befintliga skolvägarna är.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning
strategiska avdelningen

Hässelby Torg 20-22
Box 3424
165 23 Hässelby
Växel 08-508 04 000
hasselby-vallingby@stockholm.se
stockholm.se

Mål 1: Skapa säkra och trygga skolvägar

Åtgärd 1A: Utveckla process för prioritering av skolor

Trafikkontoret ska utveckla en arbetsprocess som används för att prioritera skolor för fysiska åtgärder i skolornas närmiljö. Syftet är

att trafikkontoret ska kunna göra en bra bedömning utifrån alla skolors aktuella behov. Nya kriterier för att göra en rättvis bedömning ska övervägas kontinuerligt.

Åtgärd 1B: Genomför res- och färdmedelsanalys

För de skolor som prioriteras för åtgärder erbjuder trafikkontoret skolorna att medverka i res- och färdmedelsanalyser vilket innebär att barn och föräldrar får möjlighet att svara på en webbenkät om sina resvanor samt markera på kartor hur de går och cyklar till skolan.

Åtgärd 1C: Identifiera fysiska åtgärder för ökad trafiksäkerhet och trygghet

När en res- och färdmedelsanalys är genomförd och de viktigaste gång- och cykelstråken är identifierade väljs lämpliga fysiska åtgärder ut vid problematiska platser inom 300 meters radie från skolan. De åtgärder som är viktigast att arbeta med för att nå ökad trafiksäkerhet runt stadens skolor är säkra gång- och cykelpassager där barn korsar motorfordonstrafiken, överblickbara omgivningar samt sänkt hastighet.

Åtgärd 1D: Begränsa biltrafiken i skolornas närhet

Vid många skolor är det skjutsning av barn som utgör en stor andel av bilresorna. Genom att identifiera lämpliga avlämningsplatser en bit från skolan samt arbeta med information till skola och föräldrar kan trafiken närmast skolan begränsas. Åtgärden innebär med andra ord inte att nya avlämningsplatser anläggs utan att befintliga platser identifieras och skyltas för exempelvis korttidsparkering.

Åtgärd 1E: Olika skolstarttider

Genom att styra vilken tid barn börjar, inom en skolas olika klasser alternativt mellan några intilliggande skolor, kan ”rusningstopparna” fördelas över morgonen. På så vis blir skolans närmiljö mer trafiksäker eftersom en mindre mängd trafik ska till skolan under samma tidsintervall.

Åtgärd 1F: Testa först

Avsikten med testprojekt är att undersöka hur trafiken påverkas av en ny utformningslösning eller hur framkomligheten påverkas på vissa sträckor. Åtgärden kan genomföras med enkla och billiga medel under en testperiod, och om åtgärden faller väl ut kan den genomföras med en permanent utformning.

Åtgärd 1G: Inspektioner av drift och underhåll

För att skapa attraktiva trygga miljöer kan ökade satsningar på drift och underhåll vara mycket värdefullt. Det kan handla om belysning

för att skapa trygghet på mörka platser, klippning av buskar och träd för att skapa öppenhet, förhöjd standard på städning och vinterväghållning m.m.

Mål 2: Skapa möjligheter för nya resvanor och öka andelen gående och cyklister

Åtgärd 2A: Introducera vandrande/cyklande skolbussar

En "Vandrande skolbuss" är ett organiserat samgående där flera familjer turas om att följa sina och andras barn till och/eller från skolan. "Vandrande/cyklande skolbuss" är ett exempel på hur man med små medel kan nå stora förändringar.

Åtgärd 2B: Genomföra insiktshöjande och inspirerande aktiviteter

Trafikkontoret ska tillhandahålla verktyg och material till skolorna för deras arbete med att genomföra insiktshöjande aktiviteter för att inspirera fler att upptäcka fördelarna med gång och cykel till och från skolan.

Åtgärd "C": Utöka cykelskola för 6-åringar

Cykelskolan ger förskoleklass elever möjlighet att prova på att cykla under trafiksäkra förhållanden. I cykelskolan samtalar barnen kring trafikregler och vägmärken. Genom att öva balans och manövrering av cykel ökar även barnens tekniska och motoriska färdigheter.

Åtgärd 2D: Integrera trafik i undervisningen

Trafikkontoret erbjuder verktyg, stöd och råd för att integrera trafiken i det vanliga skolarbetet och hitta referenser till kursplanerna samt identifiera vad de kan arbeta med i de olika årskurserna.

Åtgärd 2E: Ta fram skolreseplaner

En skolreseplan fungerar som ett långsiktigt verktyg för bestående beteendeförändringar som tydliggör barnens roll som trafikanter. Planen har som mål att minska bilskjutsande samt få kontinuitet i arbete med hållbara transporter.

Åtgärd 2F: Använda ungas kompetens och idéer på ett aktivt och strukturerat sätt

Barnens perspektiv är en viktig utgångspunkt vid planering. När barn och unga är delaktiga i beslutsprocesser framkommer nya dimensioner. Det leder till ett bredare och bättre beslutsunderlag och därmed en ökad kvalitet i besluten. Stadens förvaltningar ska engagera barn och unga i stadens utveckling genom att involvera dem i olika projekt och uppmuntra dem att vara delaktiga.

Mål 3: Skapa ett stadsgemensamt synsätt i arbetet som påverkar skolvägarna

Åtgärd 3A: Utöka samarbetet med berörda förvaltningar

Arbetet med skolornas trafikmiljöer och elevernas resor samordnas av trafikkontoret. För att hela staden ska kunna vara delaktig krävs dialog och samsyn mellan stadens olika förvaltningar och med de enskilda skolorna. Kontinuerliga möten med berörda förvaltningar ska hållas för att samarbeten och informationsutbyte ska komma till stånd.

Åtgärd 3B: Genomför dialog mellan berörda förvaltningar tidigt i processen

Samarbete, dialog och förståelse mellan förvaltningarna krävs i planeringsprocesserna. Kontinuerlig information mellan förvaltningarna om kommande projekt är nödvändigt. Frågan ska integreras i den ordinarie exploateringsprocessen.

Åtgärd 3C: Sprid riktlinjer för åtgärder och utformning vid stadens skolor

En viktig del vid planering och ombyggnad av stadsmiljöer är att ha tydliga riktlinjer för stöd i arbetet med säkra och trygga skolvägar. Tillämpning av dessa skapar goda förutsättningar för säkra, trygga och tillgängliga skolvägar, vilka är viktiga aspekter för människors val av färdmedel.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen instämmer i trafikkontorets bedömningar avseende fokus och syfte och anser att slutsatserna är relevanta. Trafikkontorets förslag till mål samt åtgärder för säkerställande av målen är också en bra utgångspunkt för det fortsatta utvecklingsarbetet.

Stadsdelsförvaltningen kan i detta arbete bidra till att målen uppnås genom att upprätthålla drift och underhåll av stadsdelsmiljön som främjar möjligheterna att röra sig inom stadsdelsområdet till fots eller med cykel på ett tryggt sätt. Det ska vara en central utgångspunkt vid förvaltningens skötselplanering att gång- och cykelstråken ska vara trafiksäkra, väl belysta, överblickbara från omgivningen samt upplevas som trygga. Förvaltningen vill också understryka vikten av att tillgänglighetsaspekterna beaktas i den fysiska planeringen av infrastrukturen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning
strategiska avdelningen

Hässelby Torg 20-22
Box 3424
165 23 Hässelby
Växel 08-508 04 000
hasselby-vallingby@stockholm.se
stockholm.se

Förvaltningen kan i samarbete med trafikkontoret förbättra orienterbarheten i gång- och cykelstråken genom skyltning så att det är lätt att förstå vart stråken leder och vilka målpunkter som finns längs

vägen. Det ska också vara lätt att förstå vilka ytor som är till för gående och vilka som är till för andra trafikslag.

Viktiga förutsättningar för att målformuleringarna i planen ska kunna förverkligas är att staden tillämpar samhällsplanering med helhetssyn. Det är nödvändigt att det råder en samsyn inom staden när planprogram på områdesnivå utarbetas. Det är viktigt att skapa bra infrastrukturer för cykel- och gångtrafikanter så att fler väljer dessa färd sätt. Vidare anser förvaltningen att uppföljningen av planens genomförande kommer att bli viktig i syfte att sprida goda idéer, bidra till samarbeten samt identifiera behov av ytterligare insatser.
